

ŽELJEZNIČAR

BROJ 938 || SIJEČANJ 2024.

LIST HŽ INFRASTRUKTURE d.o.o.

AKTUALNOSTI

U zagrebačkom naselju Sv. Klara u promet puštena dva modernizirana ŽCP-a

4

AKTUALNOSTI

Modernizacija i revitalizacija željezničke pruge u interesu Hrvatske i Slovenije

6

HŽPP

Besplatan prijevoz umirovljenika

8

HŽ INFRASTRUKTURA

Hrvatski Leskovac – Karlovac
FOTO: HŽI

IZDVOJENO

AKTUALNOSTI

4

U zagrebačkom naselju Sv. Klara u promet puštena dva modernizirana ŽCP-a

AKTUALNOSTI

6

Modernizacija i revitalizacija željezničke pruge u interesu Hrvatske i Slovenije

AKTUALNOSTI

8

Besplatan prijevoz umirovljenika

ZANIMLJIVOSTI

16

U Istri otvoren »željeznički« frizerski salon

ZANIMANJE

20

Varaždinske željezničke vedute

ZANIMLJIVOSTI

28

U kolodvoru Landquart

IMPRESUM

ŽELJEZNIČAR

list HŽ Infrastrukture d.o.o.

NAKLADNIK: HŽ Infrastruktura d.o.o.

ZA NAKLADNIKA: Ivan Kršić

GLAVNI UREDNIK: Ivan Kartelo

IZVRŠNI UREDNIK: Oskar Pigac

JEZIČNE UREDNICE: Nataša Bunijevac, Ružica Stanić

DIZAJN: Oskar Pigac

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Vlak 4057 ulazi u

Horvate, Toma Bačić

ADRESA UREDNIŠTVA:

Zagreb, Branimirova 27

telefon: +385 (0) 1 4534 288

telefaks: +385 (0) 1 4572 131

www.hzinfra.hr

NAKLADA: 750 primjeraka

TISAK: HŽ Putnički prijevoz d.o.o., Zagreb

RIJEČ UREDNIKA

Drage kolegice i kolege,

u prvome izdanju našeg lista u novoj 2024. donosimo brojne vijesti i zanimljivosti vezane uz željeznicu. Jedna od temeljnih značajki HŽ Infrastrukture jest podizanje razine sigurnosti na našim prugama. U tome kontekstu je u sklopu projekta osiguranja i modernizacije 50 željezničko-cestovnih prijelaza (ŽCP) modernizirano osiguranje ŽCP-ova između Soboštine i Svete Klare u Zagrebu, i to ŽCP-a »Mrkšina« na pruzi M502-1 Zagreb GK – Velika Gorica i »Horvatova« na pruzi M402 Sava – Zagreb Klara. Ugradnja novih uređaja za osiguranje željezničko-cestovnih prijelaza uključuje svjetlosno-zvučnu signalizaciju i polubranike, dok su postojeći mehanički branici demontirani.

Nakon osnivačke skupštine Europske grupacije za teritorijalnu suradnju »Putevi budućnosti Ljubljana – Novo Mesto – Karlovac – Zagreb« krajem 2023. u slovenskome Novome Mestu prvi radni sastanak održan je u siječnju u prostorima Karlovačke županije.

Hrvatski članovi grupacije su HŽ Infrastruktura i Karlovačka županija. Karlovačka županija ugostila je predstavnike Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, HŽ Infrastrukture, Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturu, DRI-a upravljanja investicijama, Slovenskih željeznica i infrastrukture, JU-a Regionalne razvojne agencije Karlovačke županije, Razvojnog centra Novo Mesto te Europske grupacije za teritorijalnu suradnju.

Na sastanku razgovaralo se o mogućnostima koje nudi EGTS. Prezentirane su aktivnosti i projekti koji će biti u bazi podataka projekata, a moći će se prijavljivati na raspisane EU-ove natječaje.

Od ove godine na snazi je i sjajna povlastica koja će razveseliti najstarije. Naime, na temelju Zaključka Vlade RH uvodi se pilot-projekt besplatnoga željezničkog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina koji im omogućava neograničeno korištenje željezničkog prijevoza na području Republike Hrvatske u 2. razredu redovitih vlakova.

Pilot-projekt provodit će se od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. Umirovljenici i osobe starije od 65 godina moći će besplatno putovati vlakom radi svakodnevnih i povremenih putovanja, npr. jednodnevnih izleta, posjeta događanjima, odlaska liječniku, putovanja na ljetovanje i drugih putovanja.

glavni urednik lista "Željezničar"
Ivan Kartelo

U ZAGREBAČKOME NASELJU SVETA KLARA U PROMET PUŠTENA DVA MODERNIZIRANA ŽCP-a

PIŠE: Željka Miša
FOTO: Željka Miša, HŽI

Novi polubranici i svjetlosno-zvučna signalizacija na ŽCP-u »Mrkšina«

Dana 17. siječnja 2024. u zagrebačkome naselju Sveta Klara u redovitu funkciju regulacije prometa puštena su dva nova elektronička uređaja za automatsko osiguranje željezničko-cestovnih prijelaza (ŽCP): »Mrkšina« na pruzi M502-1 Zagreb GK – Velika Gorica i »Horvatova« na pruzi M402 Sava – Zagreb Klara.

Ugradnja novih uređaja za osiguranje željezničko-cestovnog prijelaza uključuje svjetlosno-zvučnu signalizaciju i polubranike, dok su postojeći mehanički branici demontirani.

HŽ Infrastruktura kroz projekte osigu-

ranja i modernizacije ŽCP-ova kontinuirano podiže razinu sigurnosti na kritičnim točkama u željezničkome sustavu. Tako je u sklopu projekta osiguranja i modernizacije 50 ŽCP-ova modernizirano osiguranje ŽCP-ova »Mrkšina« i »Horvatova« između Slobošćine i Svete Klare u Zagrebu. Ugradnjom novih uređaja znatno će se skratiti zatvorenost prijelaza za sudionike u cestovnome prometu, odnosno povećat će se protočnost cestovnog prometa u ovome dijelu grada. – izjavio je voditelj projekta Saša Ogrizović.

Sveta Klara jest specifično naselje koje je omeđeno željezničkim prugama na kojima postoji čak pet ŽCP-ova. Nakon ovog

Sustav osiguranja ŽCP-a

Novi polubranici i svjetlosno-zvučna signalizacija na ŽCP-u »Horvatoва«

projekta svi su osigurani automatskim uređajima koji uključuju svjetlosno-zvučnu signalizaciju i polubranike.

Čuvar prijelaza Andrija Županić stare je branike u Svetoj Klari dizao i spuštao ručno 24 godine. S ugradnjom modernih uređaja stigao je i njegov posljednji radni dan na tome radnom mjestu.

Malo sam emotivan jer sam na dan ovdje osiguravao prijelaze prilikom prolaska oko 50 vlakova, no sretan sam zbog modernizacije. Sada me čeka novo radno mjesto. – ispričao nam je tijekom završnog ispitivanja novih uređaja.

U sklopu projekta osiguranja i modernizacije 50 ŽCP-ova »Održive hrvatske željeznice u Europi« financiranog iz Svjetske banke do sada je u redovitu funkciju regulacije prometa pušteno 38 novih uređaja za osiguranje ŽCP-ova, a ove godine planira ih se pustiti svih 50.

Andrija Županić

MODERNIZACIJA I REVITALIZACIJA ŽELJEZNIČKE PRUGE U INTERESU HRVATSKE I SLOVENIJE

PIŠE: Karlovačka županija
FOTO: Karlovačka županija

Nakon osnivačke skupštine Europske grupacije za teritorijalnu suradnju »Putevi budućnosti Ljubljana – Novo Mesto – Karlovac – Zagreb« krajem 2023. u slovenskome Novome Mestu prvi radni sastanak održan je 25. siječnja u prostorima Karlovačke županije. Hrvatski članovi grupacije su HŽ Infrastruktura i Karlovačka županija.

Karlovačka županija ugostila je predstavnike Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, HŽ Infrastrukture, Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturu, DRI-a upravljanja investicijama, Slovenskih železnica i infrastrukture, JU-a Regionalne razvojne agencije Karlovačke županije, Razvojnog centra Novo Mesto te Europske grupacije za teritorijalnu suradnju.

Na sastanku se razgovaralo o mogućnostima koje nudi EGTS. Prezentirane su aktivnosti i projekti koji će biti u bazi podataka projekata, a moći će se prijavljivati na raspisane EU natječaje.

Županica Martina Furdek Hajdin istaknula je važnost grupacije za modernizaciju željezničke infrastrukture kako na području Karlovačke županije tako i regionalno:

„Vjerujem da je ovo udruženje dobar put za modernizaciju naše željezničke infrastrukture, ali i bolje povezanosti. Posljednjih nekoliko godina bilježimo intenzivna ulaganja u željezničku infrastrukturu, ali i u nabavu novih vlakova. Nama je pruga Karlovac – Zagreb žila kucavica te se radujemo i njezinoj modernizaciji.“

Član Uprave HŽ Infrastrukture Darko Barišić predstavio je aktualne projekte i aktivnosti HŽ Infrastrukture te istaknuo kako je zajmom Europske investicijske banke za revitalizaciju željezničkog sustava Republike Hrvatske osigurano 900 milijuna eura. Od ukupnog iznosa 700 milijuna eura bit će usmjereno u ulaganja u infra-

Radni sastanak Europske grupacije za teritorijalnu suradnju

strukturu, a 200 milijuna eura u nabavu novih vlakova.

Zahvaljujući početnoj inicijativi EGTS-a, ubrzan je početak rekonstrukcije pruge od Karlovca prema Oslju, čiji se završetak očekuje sredinom godine. Trenutačno je u tijeku izrada projektne dokumentacije za prugu prema Kamanju i Bubnjarcima.

Glavni tajnik Ministarstva mora, prometa i infrastrukture Dražen Ivanušec osvrnuo se i na projekte na području Karlovačke županije poput mosta Kamenica u Obrežu.

Slovenski su predstavnici istaknuli važnost suradnje na unapređenju željezničke infrastrukture koja će biti od koristi i Sloveniji i Hrvatskoj.

Svrha djelovanja grupacije jest pružanje potpore modernizacijom željezničke povezanosti i razvojem popratnih djelatnosti u cilju postizanja većih voznih brzina u putničkome prijevozu, veće nosivosti u teretnome prijevozu te povećanja gustoće naseljenosti u geografski udaljenim mjestima te podrška razvoju gospodarstva i turizma.

PROMETNIK MARKO LONČAREVIĆ IZ DUGOG SELA GOSTOVAO U OSNOVNOJ ŠKOLI

PIŠE: Željka Miša

FOTO: OŠ »Ivan Benković« Dugo Selo

Nema onoga tko u protekla dva mjeseca nije čuo za prometnika iz Dugog Sela Marka Lončarevića. On je krajem studenoga rukama zakočio teretni vlak u pokretu čiji je vagon iskočio iz tračnica u kolodvoru i time spriječio veću štetu. Marka su željeli upoznati, s njim napraviti intervju i snimiti *podcast* učenici sedmog razreda u sklopu novinarske grupe Osnovne škole »Ivan Benković« iz Dugog Sela.

Tin, Ivo, David, Filip i Leo za Marka su pripremili brojna zanimljiva pitanja. Zanimalo ih je kako se danas osjeća kada se osvrne na zaustavljanje vlaka, što mu je tada prolazilo kroz glavu i što za njega znači biti heroj. U opuštenoj atmosferi Marko im je ispričao sve što ih je zanimalo, a učenici su snimku *podcasta* i članak objavili na mrežnoj stranici svoje škole.

„Smatram da sam samo radio svoj posao, da nisam napravio ništa herojski. Radio sam sličan posao i dok sam bio manevrist u Ranžirnom kolodvoru. Za mene je to bila situacija u kojoj sam stao, razmislio i napravio što sam trebao napraviti. Procijenio sam da mogu. Netko drugi se možda ne bi usudio zbog ugrožavanja vlastita života, ali ja sam bio svjestan što i kako ću napraviti. Srećom, na kraju je sve ispalo dobro. Međutim, ljudi su to prepoznali na drukčiji način i prozvali me herojem.“

Pitali su ga i kako izgleda posao prometnika te bi li mlađim generacijama preporučio svoj posao.

„Posao prometnika je kompleksan i težak. Mnogi misle da samo nosimo crvenu kapu, zviždimo i mašemo vlakovima da prođu. To je samo jedan posto posla koji je jako odgovoran te posao koji morate voljeti. Preporučio bih ga svima jer je zanimljiv i dinamičan. Mnogo djece dolazi u kolodvor i fotografira vlakove. U njima vidim

Učenici su s Markom Lončarevićem snimili *podcast*

Prometnika su željeli upoznati i intervjuirati učenici novinarske grupe

mlade entuzijaste koji jednoga dana svoju ljubav mogu pretvoriti u zanimanje. Da je posao lak, nije, ali da je zanimljiv, itekako jest. Preporučio bih ga mladim ljudima.

Marko im je i detaljno opisao kako se postaje prometnikom, kako izgleda školovanje te što sve obuhvaća njegov posao.

Nakon susreta svi su bili prepuni dojmova pa su novi prijatelji dogovorili još jedan susret. Učenici i nastavnici škole pozvali su Marka na dane profesionalne orijentacije krajem školske godine kako bi mladim zainteresiranim učenicima približio i predstavio željeznicu kao poželjno i perspektivno radno okruženje.

BESPLATAN PRIJEVOZ UMIROVLJENIKA

PIŠE: HŽPP
FOTO: arhiva HŽI-a

Na temelju Zaključka Vlade RH od 13. prosinca 2023. uvodi se pilot-projekt besplatnoga željezničkog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina koji im omogućava neograničeno korištenje željezničkog prijevoza na području Republike Hrvatske u 2. razredu redovitih vlakova.

Pilot-projekt provodit će se od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. Umirovljenici i osobe starije od 65 godina moći će besplatno putovati vlakom radi svakodnevnih i povremenih putovanja, npr. jednodnevnih izleta, posjeta događanjima, odlazaka liječniku, putovanja na ljetovanje i drugih putovanja.

Umirovljenici i osobe starije od 65 godina pravo na besplatan prijevoz ostvaruju na temelju pametne kartice HŽ Putničkog prijevoza i profila kupljenog po cijeni od 2,65 eura. Za ostvarivanje prava na profil umirovljenik treba predložiti ispravu o primanju mirovine HZMO-a i identifikacijski dokument, a osoba starija od 65 godina identifikacijski dokument.

Uz pametnu karticu korisnik treba nabaviti prijevoznu kartu za svoje putovanje. U slučaju da korisnik nije nabavio prijevoznu kartu na blagajni, kartu će zatražiti od konduktera u vlaku.

Umirovljenici i osobe starije od 65 godina koji imaju pametnu karticu HŽ Putničkog prijevoza na blagajni trebaju kupiti profil za besplatna putovanja po cijeni od 2,65 eura koji će vrijediti do kraja 2024.

Za izradu pametne kartice potrebno je dostaviti zahtjev za izradu pametne kartice koji se može preuzeti na blagajni ili na mrežnim stranicama HŽ Putničkog prijevoza, ispravu o primanju mirovine HZMO-a, identifikacijski dokument i uplatu u iznosu od 2,65 eura.

Zahtjev i potrebnu dokumentaciju o miro-

vini i/ili godinama starosti treba predati na blagajni ili preko e-adrese [besplatno.umirovljenici@hzpp.hr](mailto:umirovljenici@hzpp.hr).

U slučaju da zahtjev šalju e-poštom, korisnici trebaju poslati i potvrdu o uplati u iznosu od 2,65 eura na IBAN HR95234 00091510252920, model HR00, a pod poziv na broj potrebno je upisati datum uplate, nakon čega će biti obaviješteni o mjestu preuzimanja pametne kartice.

Pametna kartica izrađuje se u roku od se-

dam dana od predaje zahtjeva i podiže na blagajni na kojoj je predan zahtjev. Korisnicima koji nisu u mogućnosti preuzeti pametnu karticu na blagajni kartica će biti poslana poštom uz plaćanje pouzecem.

Provedba toga pilot-projekta ima i socijalnu komponentu jer će se njegovim provođenjem olakšati financijska situacija umirovljenika i osoba starijih od 65 godina. Uz ulaganja u željezničku infrastrukturu i vožni park tim se projektom nastavlja poticanje korištenja željezničkog prijevoza.

I KARLOVAČKI STUDENTI BESPLATNO

PIŠE: HŽPP
FOTO: Ivan Kartelo

U sjedištu Karlovačke županije 17. siječnja 2024. potpisan je ugovor na temelju kojeg će redoviti studenti s karlovačkog područja putovati besplatno vlakom. Ugovor su potpisali gradonačelnik Karlovca Damir Mandić i predsjednik Uprave HŽ Putničkog prijevoza Željko Ukić.

U povodu potpisivanja ugovora gradonačelnik Mandić izjavio je:

„Ovo je korisno za sve, posebno za studente i roditelje, i drago nam je da možemo sudjelovati.“

Od 1. veljače Grad Karlovac će redovitim studentima sufinancirati 9,95 eura koje sada plaćaju za mjesečnu kartu za putovanje vlakom pa će od idućeg mjeseca vlakom do fakulteta i nazad putovati besplatno. Uvjet je da imaju prebivalište na području Karlovca i da su redoviti studenti

te da podnesu zahtjev objavljen na mrežnoj stranici Grada Karlovca.

„Vi ste među nekoliko većih gradova koji su se uključili u sufinanciranje prijevoza studentima. Ovo, a i besplatan prijevoz umirovljenicima pomoći će u povezivanju Karlovca i Zagreba. – izjavio je Ukić, dodavši da oko 500 karlovačkih studenata, od kojih 85 posto svakodnevno, putuje na relaciji Karlovac – Zagreb i obratno.“

Kolodvor Karlovac

PROJEKT BEZ KOJEG JE HRVATSKA NEZAMISLIVA

PIŠE: HŽPP
FOTO: HŽPP

Građani izabrali projekt nabave 21 vlaka koji se sufinancira iz EU-ovih fondova.

Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) provela je kampanju »Bez kojeg EU projekta ne možete zamisliti Hrvatsku?« kojom je željela prikazati raznolikost područja ulaganja sufinanciranih iz EU-ovih fondova u Hrvatskoj. Više od šest milijardi eura iz EU-ovih fondova uloženo je u nove projekte u obrazovanju, poduzetništvu, prometu, zdravstvu, kulturnoj i prirodnoj baštini.

Projekt »Obnova voznog parka HŽ Putničkog prijevoza novim elektromotornim vlakovima« u sklopu kojega se nabavlja 21 novi elektromotorni vlak osvojio je drugo mjesto u kampanji »Bez kojeg EU projekta ne možete zamisliti Hrvatsku?«. Do sada je u sklopu projekta u promet pušteno 17 novih elektromotornih vlakova, a preostala četiri bit će puštena u promet u prva četiri mjeseca 2024. Projekt se u 85-postotnome iznosu sufinancira iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.

Prvo mjesto u kampanji osvojio je projekt »Cestovna povezanost s južnom Dalmacijom Pelješki most«, a treće »Konzervacija i rekonstrukcija Malog rimskog kazališta u Puli«.

HŽ Putnički prijevoz zahvaljuje svim građanima koji su glasali za projekt obnove voznoga parka, a kako bi dodatno unaprijedio uslugu željezničkog prijevoza, nastaviti će se nabava novih vlakova.

Proglašenje projekata bez kojih Hrvatska danas nije zamisliva i dodjela plaketa održani su od 7. do 9. prosinca 2023. u Šibeniku u sklopu konferencije »Dani regionalnoga razvoja i fondova EU« u organizaciji Ministarstva regionalnoga razvo-

Šime Erlić, Željko Ukić i Dragan Jelić

ja i fondova Europske unije. Plakete su dodijelili ministar regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Šime Erlić i ravnatelj

Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije Dragan Jelić.

U sklopu kampanje dodijeljene su tri nagrade

Na panelu

Još jednom smo potvrdili koliko su EU-ovu fondovi važna poluga za razvoj Hrvatske, a što potvrđuje i cijeli niz projekata koji su unaprijedili svaki kraj naše zemlje. Milijarde eura uložene su u prometnu infrastrukturu, poticanje poduzetništva, zdravlje, obrazovanje, energetsku učinkovitost, očuvanje kulturne i prirodne baštine te svakako i u budućem financijskom razdoblju očekujemo velike investicije u javnome i privatnome sektoru zahvaljujući europskim fondovima. – rekao je ministar Erlić.

Ponosni smo na to što je SAFU dio ovih uspješnih priča, što ste dokazali da se dobrom idejom i predanim radom svaki cilj može ostvariti. I što je najvažnije, svi ovi EU projekti pružili su hrvatskim građanima prosperitetniju, povezaniju, bolju i ljepšu Hrvatsku. – istaknuo je ravnatelj SAFU-a Dragan Jelić.

Hrvatska je danas nezamisliva bez tisuće projekata sufinanciranih iz EU-ovih fondo-

va. Uz nove vlakove tu su panoramska šetnja Skywalkom na Biokovu, brži dolazak kući zahvaljujući novome zagrebačkom rotoru, put na jug Hrvatske bez prelaska državne granice, uživanje u predstavama u obnovljenome Malom rimskom kazalištu, bijeg u svijet mašte i igara u *gaming*-centru u Novskoj, moderni studentski domovi, poduzetnički inkubatori, brojna ulaganja u znanost i inovacije kao i u našu bogatu kulturnu i prirodnu baštinu. Ipak ništa od toga ne bi bilo moguće bez članstva Hrvatske u Europskoj uniji i bespovratnih europskih sredstava.

U sklopu konferencije u Šibeniku održan je i panel pod nazivom »Iskustva korisnika 2014. – 2020.«. Među sudionicima panela bio je i predsjednik Uprave HŽPP-a Željko Ukić, koji je govorio o projektu nabave novih vlakova koji se sufinanciraju iz Kohezijskoga fonda.

Moram istaknuti veliko zadovoljstvo time što je upravo naš projekt na listi pro-

KADA GOVORIMO O NOVIM VLAKOVIMA, POVRATNE INFORMACIJE OD NAŠIH PUTNIKA SU ODLIČNE, ALI I POTICAJNE DA NASTAVIMO S TAKVIM PROJEKTIMA. VLAKOVI SU PRISTUPAČNI GRAĐANIMA U INVALIDSKIM KOLICIMA, IMAJU MJESTA ZA BICIKLE, OMOGUĆEN JE BESPLATAN PRISTUP INTERNETU, OPREMLJENI SU SUVREMENOM TEHNOLOGIJOM.

jekata bez kojih građani ne mogu zamisliti Hrvatsku. Kada govorimo o novim vlakovima, povratne informacije od naših putnika su odlične, ali i poticajne da nastavimo s takvim projektima. Vlakovi su pristupačni građanima u invalidskim kolicima, imaju mjesta za bicikle, omogućen je besplatan pristup internetu, opremljeni su suvremenom tehnologijom. Ovakvi projekti zahtjevni su za pripremu i provedbu. Nama je to bio prvi veliki EU-ov projekt, no danas imamo sjajan tim koji će nastaviti pripremati i provoditi slične projekte nabave novih vlakova sufinancirane iz EU-ovih fondova. Najvažnije su nam pozitivne reakcije naših putnika zbog kojih ovo i radimo kako bismo im pružili razinu kvalitete usluge kakvu zaslužuju. – istaknuo je Ukić.

Na panelu su predstavljene i projekt izgradnje Pelješkog mosta, o kojemu je govorio voditelj projekta iz Hrvatskih cesta Davor Perić, te projekt veteranskih centara, o kojemu je govorila Nevenka Benić iz Ministarstva hrvatskih branitelja. Pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo Grada Šibenika Petar Mišura govorio je o brojnim projektima u kojima je sudjelovao Grad Šibenik, od projekata vezanih uz kulturnu baštinu i obrazovne institucije do projekata iz sfere gospodarstva. Na panelu sudjelovala je i Senka Šipušić iz tvrtke RASCO d.o.o. koja je pomoću EU-ovih fondova modernizirala proizvodnju i u svoju flotu uvrstila kompaktnu gradsku vakumsku čistilicu.

BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA SUFINANCIRA PRIJEVOZ

PIŠE: HŽPP
FOTO: HŽPP

Željko Ukić, Marko Marušić i Damir Pavlović

Građanima Bjelovarsko-bilogorske županije sufinanciraju se troškovi javnog prijevoza.

Bjelovarsko-bilogorska županija će i u 2024. nastaviti sufinancirati troškove javnog prijevoza umirovljenicima, osobama s invaliditetom i redovitim studentima. Pravo na tu pogodnost navedeni korisnici ostvarivat će na temelju ugovora o sufinanciranju koje je župan Marko Marušić potpisao s predstavnicima prijevozničkih tvrtki HŽ Putničkim prijevozom, Čazmatransom, Autotransom i Šafarom.

Evo, upravo smo potpisali ugovore na temelju kojih ćemo sufinancirati troškove prijevoza, kako željezničkog tako autobusnog, našim umirovljenicima, osobama s invaliditetom i redovitim studentima i time im šaljemo poruku da ih podržavamo i da podržavamo sve ono što oni rade i što će raditi u idućoj godini. Što se tiče konkretno željezničkog prijevoza, kao što znate, od 27. rujna uspostavljen je pilot-projekt Vlade RH kojim redoviti studenti mje-

sečne karte za putovanje željeznicom plaćaju 9,95 eura, a upravo taj iznos preuzet će na sebe Županija. Time će studenti s područja Bjelovarsko-bilogorske županije imati potpuno besplatan prijevoz vlakom. Što se tiče naših umirovljenika i osoba starijih od 65 godina, također zahvaljujući pilot-projektu Vlade, imaju pravo na besplatan prijevoz vlakom uz predočenje pametne kartice koja košta 2,65 eura. Troškove izrade te pametne kartice preuzet će Županija pa će i ti korisnici imati pravo

na potpuno besplatan prijevoz vlakom. – kazao je župan Marko Marušić.

Što se tiče osoba s invaliditetom i njihovih pratitelja, župan je pojasnio da će Županija sufinancirati 50 posto cijene karte i tako im pomoći da lakše putuju. Osim željezničkog Županija će sufinancirati autobusni prijevoz.

Zadovoljstvo ostvarenom suradnjom iskazao je i predsjednik Uprave HŽ Putničkog prijevoza Željko Ukić.

Potpisivanje ugovora

Predstavnici HŽPP-a, Županije, Čazmatransa i Udruge tjelesnih invalida Bjelovar

„Moram iskazati zadovoljstvo jer ostvarujemo višegodišnju uspješnu suradnju s Bjelovarsko-bilogorskom županijom, ali i posebno zadovoljstvo zbog ovoga jedinstvenog sastanka gdje smo okupljeni i mi kao željeznički prijevoznik te autobusni prijevoznici. To je onaj put na kojemu bi

trebali svi surađivati i stvarati pretpostavke za kvalitetan integrirani javni prijevoz. – kazao je Ukić.

Riječi pohvale zbog dobre suradnje i subvencioniranja javnog prijevoza u ime autobusnog prijevoznika uputio je direktor Čaz-

matransa Damir Pavlović, a zadovoljstvo ostvarenim pogodnostima iskazali su i Tomislav Novosel, predsjednik Udruge tjelesnih invalida Bjelovar, te Vesna Trnski, predsjednica Odbora za umirovljenike Županijske skupštine Bjelovarsko-bilogorske županije.

BESPLATNO PUTOVANJE ZA UMIROVLJENIKE I NOVI VLAKOVI IZ ZAGREBA ZA SPLIT

PIŠE: HŽPP
FOTO: HŽPP

Splitsko-dalmatinska županija financira izradu profila, a u 2026. i 2027. stižu novi vlakovi za relaciju Zagreb – Split.

Župan Splitsko-dalmatinske županije Blaženko Boban i predsjednik Uprave HŽ Putničkog prijevoza Željko Ukić 28. prosinca 2023. u sjedištu Splitsko-dalmatinske županije predstavili su projekt nabave novih vlakova za relaciju Zagreb – Split te pilot-projekt besplatnog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina.

Pilot-projekt umirovljenicima i osobama starijim od 65 godina omogućava neograničeno korištenje željezničkog prijevoza na području Republike Hrvatske od 1. siječnja do 31. prosinca 2024., a pravo na besplatan prijevoz ostvaruje se na temelju pametne kartice HŽ Putničkog prijevoza i profila kupljenog po cijeni od 2,65 eura.

Splitsko-dalmatinska županija financirat

će izradu pametne kartice za svoje umirovljenike i starije od 65 godina. To smo dogovorili na radnome sastanku koji je prethodio ovome događaju. Ovaj važan projekt za umirovljenike kreće već od 1. siječnja, dakle za nekoliko dana. – izjavio je župan Boban.

Ukić je istaknuo kako se isporuka vlakova očekuje u 2026. i 2027. te da će biti nabavljeno šest novih elektrodizelskih mo-

tornih vlakova.

Važno je kvalitetno povezati Zagreb i Split i u skladu s time već početkom iduće godine krećemo u javno savjetovanje vezano uz nabavu novih vlakova. Sredstva će biti osigurana iz zajma Europske investicijske banke. Dio sredstava namijenjen je za uređenje kapaciteta za održavanje, a ostatak je za nabavu novih vlakova. – rekao je Ukić.

Blaženko Boban predstavio je pametnu karticu za umirovljenike

Blaženko Boban i Željko Ukić predstavili su i projekt nabave novih vlakova za relaciju Zagreb – Split

HUMANITARNA AKCIJA SAKUPLJANJA ČEPOVA ZA UDRUGU OBOLJELIH OD LEUKEMIJE I LIMFOMA

PIŠU: Alen Softić, Katarina Lugačić
FOTO: Alen Softić

Šefica Zagreb Glavnog kolodvora Katarina Lugačić je zajedno sa Stipom Čorlukom, Martinom Golubanom i Alenom Softićem u tjednu prije Božića predala čepove koje su tijekom humanitarne akcije sakupili zaposlenici HŽ Infrastrukture d.o.o. za Udrugu oboljelih od leukemije i limfoma.

Čepovi su predani u Čakovcu predsjed-

niku Udruge Emilu Viboviću koji ih je srdačno dočekaio i proveo kroz prostorije u kojima Udruga djeluje te im ispričao na koji način Udruga pomaže oboljelima i predstavio njezine aktivnosti. Vibović je ispričao zašto je i kako osnovao Udrugu te s kojim se sve problemima susreću oboljeli od leukemije i limfoma.

Kutija za sakupljanje čepova nalazi se na

ulazu u ured šefice kolodvora, gdje zaposlenici kolodvora i drugih organizacijskih jedinica HŽ Infrastrukture donose čepove i podržavaju tu humanitarnu akciju. Ovim putem zahvaljujemo svim zaposlenicima koji su do sada dali svoj doprinos Udruzi oboljelih od leukemije i limfoma.

Akcija se nastavlja i u 2024. te se nadamo da će ju zaposlenici HŽ Infrastrukture nastaviti podržavati.

Katarina Lugačić

(S lijeva na desno): Stipo Čorluka, Emil Vibović, Katarina Lugačić i Martin Goluban

(S lijeva na desno): Alen Softić, Stipo Čorluka, Katarina Lugačić i Martin Goluban

U ISTRI OTVOREN »ŽELJEZNIČKI« FRIZERSKI SALON

PIŠE: Željka Miša

FOTO: Mišel Mošnja, Michel Debeljuh

U svakome kolodvoru uz vestibul, čekaonice i prometne urede nerijetko se nađe i koji ugostiteljski objekt, trgovina ili putnička agencija, no u željezničkome kolodvoru Kanfanar odnedavno se putnicima, ali i svim drugim građanima, pruža jedinstvena usluga – mogu se ošišati ili obrijati uz pogled na prugu jer je na peronu otvoren frizerski salon/brijačnica.

Vlasnik Mišel Mošnja, koji se poslom *brice* i frizera bavi već 20 godina, u potrazi za većim prostorom dugo je gledao natječaj za zakup:

Mislio sam kako je namjena tog prostora isključivo za kafić ili nešto slično. Mislim da sam se prijavio na treći natječaj za prostor kada sam saznao da je dostupan i za frizerske usluge. Dodatno me uveseljavala činjenica da sam poznao i ljude i mjesto. Prekrasna građevina.

Dodaje kako je u Kanfanaru pohađao os-

Kolodvor Kanfanar

novnu školu i često se igrao u blizini željeznice i u kolodvoru. Prije frizerskog salo-

Vlasnik salona i kolegice

Frizerski salon/brijačnica

U ponudi su i frizerske usluge za žene

na u tom je prostoru bio kafić koji je Mišel posjećivao. Kaže da tada nije mogao ni slutiti da će mu jednoga dana tu biti radno mjesto.

„Cjeloživotni san ostvaren mi je u ovim trenucima života. Fantastično je raditi na ovakvoj lokaciji. Zalazak Sunca je predivan, a sam osjećaj željezničkog ambijenta prije nego li se uđe u prostor nešto je što ne postoji nigdje drugdje, dakle jedinstveno. – dodaje Mišel.

U vrijeme austrougarske briačnice su na željeznici bile uobičajena pojava. Parnjače su tada bile spore i dugo se čekalo na presjedanje pa su gospoda imala vremena obrijati se, urediti brkove ili bradu. Zato su veliki kolodvori pored restorana obavezno imali trafiku i briačnicu. I naši kolege u Istri, zaposlenici kolodvora, odušev-

ljeni su što imaju salon »vrata do vrata« pa su i oni postali mušterije.

Dašak željeznice osjeti se i kada se zakorači u salon:

„Uređen je kao željeznica nekada. Pod je u *terrazzo* stilu, s nježnim bež bojama zidova, a u prostor smo smjestili autentični novi i stari namještaj koji podsjeća na ono doba kada je sve odisalo romantikom i kvalitetom. Isto tako koncentrirali smo se na to da logo, naziv salona i ostatak priče ne odskaču od *vintage* stila. – prepričava vlasnik.

Ovo je drugi frizerski salon koji danas radi u sklopu željezničkih kolodvora u Hrvatskoj. Najdugovječniji je *brico* u Vinkovcima, čija briačnica tamo postoji otkako i sama kolodvorska zgrada – već gotovo 60 godina.

Ulaz u frizerski salon/briačnicu na peronu

U OBILASKU KOLODVORA VRBOVSKO

PIŠE: Toma Bačić
FOTO: Toma Bačić

Kolodvor Vrbovsko

Lijepoga prosinačkog dana, za prekida prometa zbog nesreće teretnog vlaka između kolodvora Meja i Škrljevo posjetio sam kolodvor Vrbovsko, koji se nalazi u samome središtu toga gorskokotarskoga gradića. Kolodvor se nalazi u kilometarskome položaju 557+370, između kolodvora Gomirje i Moravice. Od Gomirja je udaljen 6,5 km, a od Moravica 8,8 km. Ovisno o smjeru prometovanja, najveća dopuštena duljina vlakova u Vrbovskome iznosi 694 i 702 metra.

U kolodvoru Vrbovsko dočekao me prometnik vlakova Branimir Pribanić. Pribanić je na željeznici od 1991. i radio je u svim kolodvorima na riječkoj pruzi osim u Pećinama, Meji, Plasama i Driveniku. Prvo

je radio kao skretničar, a potom se u Moravicama prekvalificirao za prometnika. Na žalost, žali se da putnika u Vrbovskome ima malo. Za to je, kaže, kriva depopulacija, ali i loše prilagođen vozni red. S obzirom na to da novosagrađena sušara drva u Vrbovskome ne radi, utovara tereta također nema.

— Lijepo uređena kolodvorska zgrada uređena je prije sedam-osam godina. Okoliš je nedavno asfaltiran. Ukupno je u Vrbovskome pet zaposlenika. — rekao je Pribanić.

Za kolodvor Vrbovsko specifično je to da se izlazne skretnice prema Moravicama nalaze u tunelu Vrbovsko, dugome 74,5 m.

Branimir Pribanić

Tunel Vrbovsko

Neposredno nakon tunela nalazi se most preko Dobre.

Otprilike 1200 metara sjeverno od kolodvora Vrbovsko, iznad pruge Zagreb – Rijeka nalazi se nedovršeni betonski vijadukt pruge Vrbovsko – Črnomelj. Ta se pruga počela graditi prije Drugoga svjetskog rata da bi se Sloveniji omogućio izravan pristup luci u Sušaku. Promjenom granica taj je pravac po završetku rata potpuno izgubio na važnosti i pruga nikada nije dovršena. Osim betonskog vijadukta gotovo je potpuno dovršen jedan tunel, dok je drugi nedovršen. Također, dvije zgrade predviđenoga kolodvora Vrbovsko Sjever i danas su vidljive uz prugu prema Rijeci, iako su u vrlo lošem stanju.

S druge strane, prema Zagrebu, kod izlaznih skretnica kolodvora Vrbovsko nalaze se popularni restoran »Kamačnik« i istoimeni kanjon kroz koji su 1961. sagrađeni pješački put, drveni mostići i galerije.

Tunel Vrbovsko

VARAŽDINSKE ŽELJEZNIČKE VEDUTE

PIŠE: Avenka Butković
FOTO: Avenka Butković

U Nadzornome središtu Varaždin kontinuirano se održavaju koordinacije stručnih timova u vezi sa završnim radovima na rekonstrukciji međunarodne željezničke pruge državna granica – Čakovec – Kotoriba – državna granica. Nadzorno središte Varaždin izvodi redovito održavanje pruga i na dvjema regionalnima željezničkim prugama: Zaprešić – Čakovec na dionici od Čakovca do Bedekovčine te Varaždin – Dalj na dionici od Varaždina do Ludbrega, te na dvjema lokalnima: Čakovec – Mursko Središće – državna granica i Varaždin – Golubovec. To područje željezničke infrastrukture obuhvaća oko 187 kilometara pruge s ukupno 47 kilometara kolosijeka, 220 skretnica, jednim križištem u Kotoribi, 197 željezniko-cestovnih prijelaza, 35 mostova, 296 propusta i ostalih geotehničkih građevina koje se redovito održavaju tijekom godine.

Od 2021. Nadzorno središte Varaždin postaje glavnim mjestom koordinacije stručnih timova Sektora za održavanje pri HŽ Infrastrukturi u svrhu pripreme i izvedbe svih građevinskih i elektrotehničkih radova na međunarodnoj pruzi Čakovec – Kotoriba – državna granica prema mađarskoj granici i Čakovec – Macinec – državna granica prema slovenskoj granici. Završni radovi na dionici od Kotoribe prema mađarskoj granici i na dionici od Čakovca prema slovenskoj granici izvodit će se istodobno. Završetak rekonstrukcije prve i najstarije hrvatske željezničke pruge državna granica – Čakovec – Kotoriba – državna granica očekuje se prema predviđenome planu do kraja 2024.

Ivica Horvat, zamjenik voditelja Područne radne jedinice za održavanje građevinskog infrastrukturnog podsustava – Varaždin, radi u Nadzornome središtu Varaždin. Od 1991. bio je zaposlen u Pogonu za remont pruga Zagreb pri tadašnjemu Hrvatskom željezničkom poduzeću. Pripravnički staž na radnome mjestu građevinskog tehničara uspješno je odradio

Koordinacija stručnog tima u Nadzornom središtu Varaždin

1992., a potom je radio u Zaprešiću, Karlovcu, Ogulinu i Moravicama. Četiri godine poslije prešao je u Nadzorništvo Čakovec na radno mjesto pružnoga poslovođe, a 1998. zaposlio se u Varaždinu na radnome mjestu pomoćnika nadzornika za pruge. Po završetku fakulteta dobio je radno mjesto glavnoga inženjera za gornji ustroj. Od 2020. do danas zamjenik je

voditelja Područne radne jedinice za održavanje građevinskog infrastrukturnog podsustava – Varaždin.

Više od trideset godina radnog iskustva u području građenja i održavanja željezničke infrastrukture uistinu je impresivno i zato smo ga zamolili za mali razgovor o aktualnoj situaciji u Nadzornome središtu Varaždin. Iz razgovora se moglo iščitati

Ivica Horvat

da unatoč izvrsnoj organizaciji i izvedbi planiranih radova postoje određeni problemi pri redovitome održavanju željezničke infrastrukture.

Najveći je problem nedostatak stručne radne snage, zatim financijska sredstva koja je potrebno osigurati, neujednačenost u isporuci gradiva te nedostatak strateške mehanizacije. Stariji radnici odlaze u mirovinu, a mladi koji bi ih trebali zamijeniti nisu motivirani zbog loših radnih uvjeta i niskih primanja. Tako je, na primjer, od 26 radnih mjesta sistematiziranih za pružnog radnika popunjeno 10 radnih mjesta, od sistematizirana četiri radna mjesta pružnog poslovođe popunjeno je tek jedno, a od sistematiziranih 10 radnih mjesta ophodara pruge popunjeno ih je tek pet. Ako govorimo o popunjenosti sistematiziranih radnih mjesta na razini Nadzornog središta Varaždin, ona iznosi tek nešto oko 58 posto. Ipak, sve smo planirane radove do sada uspješno realizirali isključivo zbog izvrsne koordinacije naših stručnih timova te naših zaposlenika i izvođača radova. Svi su iznimno motivirani. Radi se cijelo vrijeme unatoč lošim vremenskim uvjetima i nedostatku potrebnoga gradiva.

U Nadzornome središtu Varaždin kao članica stručnoga tima radi Rosana Pleše, građevinska inženjerka, koja je uvelike zaslužna za to što je u plan uvrštena sanacija pruge državna granica – Čakovec – Kotoriba – državna granica. Uz pomoć kolegica i kolega iz Nadzornog središta izrađena je tehnička dokumentacija, a uz pomoć kolega iz Građevinskog sektora

osigurana su potrebna financijska sredstva, djelomično iz redovitog održavanja, a djelomično iz investicija za sanaciju. Glavni projekt i troškovnik za tu prugu usvojeni su i ugovoreni bez ikakvih kasnijih izmjena ili dopuna. Poteškoće se javljaju samo kod nabave i isporuke gradiva.

Rosana Pleše je nakon Građevinskoga fakulteta svoj cijeli radni vijek provela na željeznici, i to od 1978., kada se zaposlila u tadašnjoj Sekciji za održavanje pruga Varaždin pri Željezničkome transportnom poduzeću Zagreb na radnome mjestu referentice za dugi trak i zavarivanje, do današnjih dana na mjestu voditelja gornjega ustroja. Dugogodišnje iskustvo i samozatajni rad na željezničkoj infrastrukturi rezultirali su izradom elaborata za sanaciju gornjega ustroja željezničkih pruga Zabok – Krapina – Đurmanec – državna granica, Hum Lug – Gornja Stubica, Varaždin – Golubovec te Čakovec – Mursko Središće – državna granica. Budući da je izvedba glavnog projekta željezničke pruge državna granica – Čakovec – Kotoriba – državna granica pri završetku, Rosana Pleše vjeruje da će dočekati puštanje u promet te pruge prije no što sljedeće godine ode u mirovinu.

Iako sam rođena u Varaždinu, sva moja obitelj je iz mjesta Goričana u Međimurju. Djetinjstvo sam provela kod bake u Goričanu te sam sentimentalno vezana i uz Međimurje i uz ovu prugu. Trenutačno sam članica tima za sanaciju gornjega pružnog ustroja državna granica – Čakovec – Kotoriba – državna granica u svojstvu glavnoga nadzornog inženjera i nad-

zornoga inženjera za gornji ustroj na radovima koji se izvode između kolodvora Donji Kraljevec i Kotoribe te kolodvora Kotoriba i državne granice s Republikom Mađarskom. Sve se izvodi prema predviđenoj planu. Po završetku tih radova počinju radovi između kolodvora Čakovec i državne granice s Republikom Slovenijom u duljini od 8,42 kilometra. Budući da je pruga u dosta lošem stanju, bit će izvedena kompletna zamjena gornjeg ustroja uz izgradnju odvodnje, željezničko-cestovni prijelazi će u cijelosti biti obnovljeni, a na dijelu pruge u duljini od tri kilometra bit će izvedeni radovi na tamponiranju i ugradnji geotekstila i geomreže. Tijekom ožujka 2024. planirani su radovi na zamjeni mosne građe na mostu preko rijeke Mure. Od lipnja do kraja 2024. trebaju biti završeni svi radovi na cijeloj pruzi od državne granice s Republikom Slovenijom, preko Čakovca i Kotoribe do državne granice s Republikom Mađarskom. Poteškoća ne bi trebalo biti jer su osigurani i financijska sredstva i potrebno gradivo. Jako se radujem što sam sudjelovala u ovoj projektno jer sam veći dio života provela na željeznici, a s kolegama sam imala dobru suradnju i vrlo lijepe kolegijalne odnose. Istodobno se radujem mirovini u kojoj ću napokon moći sve vrijeme provoditi sa suprugom Dragutinom. Imam kći Željku koja je zaposlena u PIK-u Vrbovec na radnome mjestu direktorice ljudskih potencijala, a sin Mario radi na radnome mjestu pravnik u HNB-u. I u profesionalnom i u obiteljskom životu doživjela sam potpuno ispunjenje. – ispričala je Rosana Pleše.

Rosana Pleše

Nadzorno središte Varaždin

BOGATA 2023. U HRVATSKOM ŽELJEZNIČKOM MUZEJU

PIŠE: Renata Veličan
FOTO: arhiva HŽM-a

Na početku svake nove godine pokušavamo na trenutke zaustaviti vrijeme, rezimirati i prisjetiti se svega što smo radili, doživljavali, prošli u godini koja je iza nas i s puno optimizma i novih ideja planiramo i osmišljavamo godinu koja je pred nama.

Godina 2023. je za Hrvatski željeznički muzej bila uspješna, posebno nakon tri godine koje su obilježili Covid-19 i potresi. Lijepa poslovna vijest na početku godine bila je odluka Uprave HŽ Infrastrukture o odabiru ekonomski najpovoljnije ponude za konzervatorsko-restauratorske radove koje treba izvesti u sklopu obnove parne lokomotive serije 125, koja je kao predmet muzejske zbirke sa statusom kulturnog dobra izložena u neposrednoj blizini zgrade zagrebačkoga glavnog kolodvora.

Zaštita muzejske građe jedna je od najvažnijih aktivnosti svakog muzeja jer provedba tih aktivnosti znači i ulaganje u budućnost muzeja, što je za Hrvatski željeznički muzej vrlo važno jer doprinosi njegovoj budućnosti.

Za 2023. može se reći da je bila izložbena godina koja je započela ubrzanim priprema dviju izložbi, i to izložbe »Željeznički pružni objekti u Hrvatskoj«, koja je 17. svibnja 2023. bila otvorena u Tehničkome muzeju »Nikola Tesla« u Zagrebu i koja se mogla razgledati do 25. lipnja, a potom izložbe »Željeznica u Rijeci«, koja je u suradnji s Gradom Rijekom bila otvorena 20. lipnja na riječkome Korzu i koja je jedna od izložbi posvećenih velikoj 150. obljetnici riječkih pruga. Izložba na Korzu u Rijeci bila je dvojezična, na hrvatskome i talijanskome jeziku, i potpuno novo iskustvo za Hrvatski željeznički muzej jer prvi je put bila riječ o izložbi na otvorenome koja se mogla razgledati 17 dana, 24 sata na dan, i to do 7. srpnja 2023.

Nakon kratke ljetne pauze izložbenu aktiv-

Izložba »Željeznički pružni objekti u Hrvatskoj« u Zagrebu

nost Hrvatski željeznički muzej nastavio je u potpuno novome i drugačijemu

prostoru – Umjetničkome paviljonu »Juraj Šporer« u Opatiji, gdje je u suradnji s

Izložba »Željeznica u Rijeci« na riječkom Korzu

Hrvatskim muzejom turizma u Opatiji i uz podršku Grada Opatije 19. rujna otvorio izložbu »Stoljeće i pol riječkih pruga«. Izložba je bila otvorena do 8. listopada. Ista je izložba 19. listopada bila otvorena u prostorijama Konzervatorskog odjela u Rijeci Ministarstva kulture i medije Republike Hrvatske, u kojemu su tik prije otvorenja izložbe obnovljeni podni mozaici. Izložba je bila otvorena sve do 30. studenoga 2023. i tom izložbom Hrvatski željeznički muzej zaokružio je obilježavanje 150. obljetnice riječkih pruga, i to željezničke pruge Pivka – Rijeka, odnosno državna granica – Šapjane – Opatija-Matulji – Rijeka, i željezničke pruge Karlovac – Rijeka. Riječ je o prugama koje su imale velik utjecaj na razvoj grada Rijeke i turistički razvoj Opatije te zahvaljujući kojima je Rijeka jedini grad koji je u jednoj godini dobio dvije tako velike i važne željezničke pruge koje su i danas u funkciji.

U 2023. bila je uspostavljena međumuzejska suradnja s kolegama iz Zavičajnog muzeja Ogulin u povodu izložbe »150 godina pruge Karlovac – Rijeka« te s kolegama iz Gradskog muzeja Vinkovci u povodu izložbe »145 godina željeznice u Vinkovcima«.

Ostvarene su i suradnje sa Školskim centrom Postojna, Gimnazijom Ilirska Bistrica iz Ilirske Bistrice (korištenje i objava građe u povodu obilježavanja 150 godina izgradnje željezničke pruge Pivka – Rijeka) i s Udrugom »Kovan« iz Generaluskog Stola, kojoj je ustupljena građa za obilježavanje 150. obljetnice pruge Karlovac – Rijeka. Muzejska građa Hrvatskoga željezničkog muzeja ustupljena je i za izradu obrazovnog materijala, priručnika »Moj grad i ja« namijenjenog učenicima trećih razreda osnovne škole s područja grada Zagreba.

Stručnu suradnju Hrvatski željeznički muzej ostvario je i s kolegama iz Javne ustanove Park prirode Velebit. Naime, u sklopu izložbene aktivnosti obilježavanja 110. obljetnice otkrića Donje Cerovačke špilje bilo je izloženo osam izložbenih panoa Hrvatskoga željezničkog muzeja. Na samome otvorenju 27. listopada 2023. u Centru izvrsnosti Cerovačke špilje zaposlenici Hrvatskoga željezničkog muzeja Josip Ka-

jinić i Renata Veličan održali su predavanje »Uloga i značaj željeznice – Značaj željezničke pruge Zagreb – Gračac – Split, tzv. ličke pruge«. Istoga dana bio je organiziran i stručni obilazak Donje Cerovačke špilje, koju je prilikom trasiranja i izgradnje željezničke pruge koja je povezala Split i Zagreb otkrio inženjer Nikola Turkalj.

Zaposlenici Hrvatskoga željezničkog muzeja sudjelovali su na znanstvenim i stručnim skupovima koji su bili organizirani u Rijeci i Barceloni. Pisali su članke za list »Željezničar« i »Novi list«. Sudjelovali su i na Interliberu, 45. međunarodnom sajmu knjiga, i to u sklopu aktivnosti Muzejskoga dokumentacijskog centra, odnosno na 42. izložbi izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija održanoj u Zagrebu od 7. do 12. studenoga 2023.

Uz sklopu izdavačkih aktivnosti Hrvatski željeznički muzej objavio je dva izložbena kataloga: »Željeznički pružni objekti u Hrvatskoj« i »Stoljeće i pol riječkih pruga« autora Josipa Kajinića, te izložbene plakate »Željeznički pružni objekti u Hrvatskoj«, čiji dizajn potpisuje Matilda Müller, i »Stoljeće i pol riječkih pruga«, čiji dizajn potpisuje Oskar Pigac.

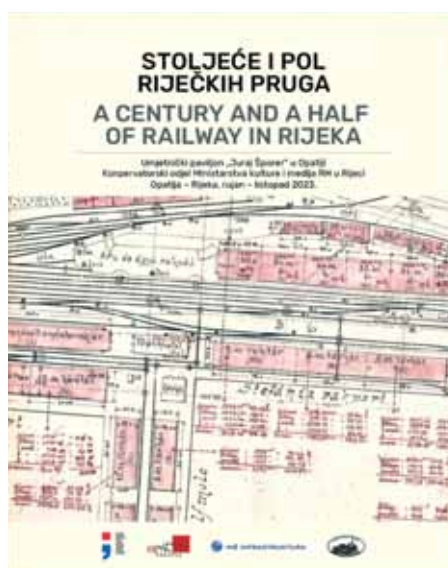
Javnosti i posjetiteljima bila je dostupna i Vinkovačka željeznička zbirka Hrvatskoga željezničkog muzeja izložena u željezničkome kolodvoru u Vinkovcima, koju su prošle godine zahvaljujući stručnim

Izložba »Stoljeće i pol riječkih pruga« u Opatiji

vodstvima Pave Božičevića posjetila 282 posjetitelja. U Zagrebu su Hrvatski željeznički muzej na Dan hrvatskih željeznica 5. listopada u pratnji prof. Pinjušića posjetili učenici Tehničke škole Zagreb. U 2023. građa Hrvatskoga željezničkog muzeja bila je dostupna kroz izložbenu aktivnost, međumuzejsku i institucionalnu suradnju, posjete i turističke dolaske za više od 13 500 posjetitelja i turista te stručnih korisnika.

U godini koja je pred nama u Muzeju se nadaju ostvarenju cilja kojemu su težili u proteklih pet i više godina – obnovi parne lokomotive serije 125 kao najstarije parne lokomotive iz muzejskoga fundusa i jedine parne lokomotive te serije sačuvane u Hrvatskoj. Nadamo se da će uspješnost provedbe tog cilja otvoriti put ka obnovi barem jedne parne lokomotive na godinu, jer je uz pronalaženje odgovarajućeg prostora to jedan od važnih puteva opstojnosti i održivosti Hrvatskoga željezničkog muzeja.

Naslovnica kataloga »Stoljeće i pol riječkih pruga«

Plakat izložbe »Željeznički pružni objekti u Hrvatskoj«

ODRŽANA EDUKACIJA O KORPORATIVNOJ ODRŽIVOSTI

PIŠE: Ružica Stanić
FOTO: Dijana Varlec, Ružica Stanić

Sudionici edukacije

U Sindikalnoj dvorani HŽ Infrastrukture u Zagrebu u utorak 16. siječnja 2024. održana je edukacija za zaposlenike o korporativnom izvješćivanju o održivosti. Edukaciju je vodila Mirjana Matešić, direktorica Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj (HRP-SOR), čija je članica i HŽ Infrastruktura.

Na edukaciju, koja je imala oblik predavanja i radionice, pozvani su direktori svih sektora HŽ Infrastrukture te svi ostali zainteresirani radnici. Budući da je korporativna održivost tema koja obuhvaća praktički čitavo poslovanje bilo koje organizacije, svaki sudionik doprinosi raspravi svojim specifičnim znanjima.

»Održivost« je pojam koji sve više zamjenjuje pojmove »društveno odgovorno poslovanje« i »održivi razvoj« uključujući njihova značenja, ali ističući da je poslovanje bilo koje organizacije ovisno o njezinu utjecaju na društvo, gospodarstvo i okoliš te o povratnom utjecaju društva, gospodarstva i okoliša na samu organizaciju, dakle i na njezino financijsko poslovanje.

Europska unija pred tvrtke postavlja sve veće legislativne zahtjeve za upravljanjem održivošću, s naglaskom na okoliš. Europski parlament i Vijeće usvojili su 2022. godine Direktivu o korporativnom izvješćivanju o održivosti (CSRD) koja donosi veće zahtjeve za izvješćivanje o održivosti, a

Mirjana Matešić

koji obvezuju veći broj poslovnih subjekata nego dosadašnja Direktiva o nefinancijskom izvještavanju.

Edukacija održana u HŽ Infrastrukturi bila je usmjerena upravo na novu direktivu, koja se prenosi u hrvatsko zakonodavstvo. Izvješćivanje o održivosti postaje obveznim dijelom godišnjeg izvješća, odnosno najuže se vežu financijske odluke s pokazateljima održivosti. Također, uvodi se obveza neovisne revizije takvih izvješća. Međutim, zbog manjka konkretnih metodologija za svaku od faza takva izvješćivanja

i sami obveznici imaju mnoge nejasnoće unatoč tome što su objavljeni Europski standardi za izvješćivanje o održivosti. Zanimljivo je i da, iako je revizija informacija o održivosti obvezna, EU priznaje da još uvijek ne postoji dovoljno stručnjaka obrazovanih iz područja održivosti te će privremeno svi ovlašteni revizori smjeti provjeravati i informacije o održivosti.

Većinu edukacije Mirjana Matešić objavljuje je Direktivu o korporativnom izvješćivanju o održivosti i Europski stan-

dard za izvješćivanje o održivosti. Zadnji dio edukacije sudionici su raspravljali o tim temama u kontekstu poslovanja HŽ Infrastrukture. Zanimljivo je bilo čuti dojmove s obzirom na organizacijske jedinice iz kojih sudionici edukacije dolaze. Premda HŽ Infrastruktura već šest godina objavljuje zasebna izvješća o održivosti, bit će potrebno prilagoditi postupak izvješćivanja novoj legislativi. Dakako, naša tvrtka nije iznimka u tom smislu jer će zbog nove direktive mnogo više poslovnih subjekata nego dosad postati obveznici izvješćivanja o održivosti.

KŽU OSIJEK USELIO U NOVI PROSTOR

PIŠE: Zvonko Ćurak
FOTO: Zvonko Ćurak

Klub željezničkih umirovljenika (KŽU) Osijek je 20. prosinca uselio u prostor obnovljenoga kolodvora Osijek. Tom prigodom Klub je organizirao male svečanosti kako bi obilježio taj, za njegove članove, važan dan.

Počasna članica Kluba Marija Beretić tog je dana proslavila svoj 85. rođendan. Sve članove počastila je zakuskom, kolačima i pićem, a predsjednik Kluba joj je uz čestitke uručio prigodne poklone. Drugi počasni član Kluba, devedesetogodišnji Vladimir Mrvoš, nekadašnji prometnik kolodvora Laslovo-Korođ, za tu je prigodu nacrtao vrlo lijepu i vrijednu sliku (ulje na staklu) na temu željeznice. Sliku je preuzeo predsjednik KŽU-a i postavio na zid da uljepša prostoriju. Gospodin Vladimir još je vrlo aktivan i osim slikanjem bavi se inovacijama. Za jednu od nekoliko prijavljenih inovacija nedavno je dobio srebrnu medalju na međunarodnoj prezentaciji inovacija u Zagrebu Inova 2023. Može se očekivati da će neki njegovi patenti ući u redovitu proizvodnju. Za tog se entuzijasta s pravom može reći da godine ne izražavaju točno čovjekovo doba te da ima mladih staraca kao što ima puno i starih mladića.

Da bi prostor Kluba bio ugodniji, članovi su vlastitim novcem kupili stolice i stolove za prostoriju. Udruga je vrlo aktivna u mobiliziranju članova za razne aktivnosti. Njezini članovi redovito idu na jednodnevne izlete u važna mjesta Slavonije pa i dalje. Klub organizira radionice i sportska druženja te sudjeluje u raznim gradskim događanjima. Svake godine povodom Dana hrvatskih željeznica Klub postavlja izložbu na temu željeznice. Ove godine postavio je dvije izložbe fotografija »Retrospektiva obnove željezničkog kolodvora Osijek« (fotografije koje prikazuju tijek obnove) i »Stare fotografije željezničkih kolodvora Slavonije« (fotografije kolodvora kojih više nema ili su promijenili izgled). Tom su prigodom članice Kluba sve po-

Čestitke u povodu 85. rođendana Marije Beretić

Gospodin Vladimir poklanja sliku KŽU-u Osijek

sjetitelje, putnike i željezničare počastile domaćim kolačima i pićima, što su pratila i sredstva javnog informiranja (radio, televizija i novine).

Planovi osječkoga Kluba željezničkih umirovljenika jesu dalji rad na promociji željeznice kao ugodne, masovne, sigurne, ekološke i ekonomski opravdane vrste prijevoza. Izložbe Kluba organizirano posjećuju učenici osnovnih škola, pri čemu pored fotografija mogu slušati predavanja o željeznici.

Treba napomenuti da će ove godine KŽU Osijek proslaviti stotu obljetnicu svojeg djelovanja i postojanja. Naime, dana 13. rujna 1924. u Osijeku je uz veći broj udruga s željezničkim predznakom registrirana i udruga željezničkih umirovljenika pod nazivom Udruženje penzionera ka držav-

noj direkciji Zagreb. Osnivač i prvi predsjednik te udruge u Osijeku bio je nadstrojovođa u miru Ivan Mihanić. Ta godišnjica važna je za sve umirovljenike hrvatskih željeznica jer su tada prvi put osnovane i registrirane željezničke udruge umirovljenika na željeznicama tadašnje Hrvatske. Osječke željezničke umirovljenike ne zabrinjava ona narodna kako čovjek u svom životu prođe tri važna doba: »mladost«, »srednje doba« i »dobro izgledaš«. Iako su u životnoj dobi »dobro izgledaš«, to ih ne zabrinjava, već ih potiče na to da zaista dobro izgledaju, da se osjećaju korisnima obitelji i društvu te da uz druženje svoj svakodnevni život učine ugodnijim i bogatijim. U skladu s time pored već spomenutih aktivnosti prikupljaju povijesnu građu (fotografije, dokumente, predmete,

Ugodno druženje u KŽU-u

Novi namještaj u KŽU-u Osijek

svjedočenja) o željeznici koju koriste za pisanje knjiga te postavljanje muzeja i izložbi. Vladimir, već spomenuti član Kluba,

zna reći: »Nikad neću biti star. Za mene je star čovjek uvijek 10 godina stariji od mene«. Devedesetogodišnji Vladimir očiti je

primjer kako se treba odnositi prema životu kojemu treba dosta davati, ali i od njega uzimati.

U KOLODVORU LANDQUART

PIŠE: Toma Bačić
FOTO: Toma Bačić

Uskotračni kolosijeci kolodvora Landquart i RhB-ov vlak prema Klostersu

Landquart je gradić u istočnošvicarskome kantonu Graubündenu, koji se nalazi na ušću rječice Landquarta u Rajnu. Landquart se razvio oko istoimenoga kolodvora spajanjem nekoliko starijih naselja u jednu cjelinu. Treće je naselje po veličini u kantonu, i to nakon obližnjeg Chura, koji je ujedno glavni grad Graubündena, i poznatog Davosa. Chur se nalazi južno od Landquarta, u dolini rijeke Rajne.

Kolodvor Landquart nalazi se na normalnotračnoj pruzi Sargans – Chur, a iz Landquarta polaze i dvije pruge metarske kolosiječne širine Landquart – Davos i Landquart – Chur, koja je paralelna s prugom

normalnoga kolosijeka. Normalnotračnom infrastrukturom u Landquartu upravljaju Švicarske savezne željeznice (SBB), a uskotračnom Retska željeznica (RhB). U Landquartu, neposredno uz kolodvor nalazi se i veliki RhB-ov depo.

Normalnotračna pruga kroz Landquart za promet je otvorena 1898., a uskotračna prema Davosu 1890. Pruga Landquart – Davos prva je pruga buduće Retske željeznice, koja je danas glavna željeznička tvrtka u kantonu Graubündenu. Zanimljivo je da je pruga Landquart – Davos sagrađena na inicijativu Nizozemca Willem-Jana Holsboera koji je prepoznao turistički i lječilišni potencijal Davosa kao i potrebu uvođenja redovitog prometa do to-

ga alpskog mjesta. Landquart je postao poznat upravo kao kolodvor u kojemu se susreću željezničke pruge različitih kolosiječnih širina. Spominje se u romanu za djecu »Heidi« te u slavnome romanu »Čarobna gora« nobelovca Thomasa Manna. Danas kolodvor Landquart prolazi kroz proces modernizacije koji je počeo 2018., a trajat će do 2032. Modernizaciju zajednički provode SBB i RhB, a u sklopu projekta sagrađeni su nova zgrada za infrastrukturu RhB-a, drugi kolosijek na relaciji Landquart – Malans, a predviđena je i cjelokupna modernizacija RhB-ova depoa kao i svih perona u kolodvoru. U kolodvoru postoje uskotračni kolosijeci i peroni za putnike na njegovoj istočnoj strani i nor-

SBB-ov interregionalni vlak za Chur

RhB-ova lokomotiva Ge 4/4 II u posebnom bojenju u Landquartu

Uskotračni vlak za Sankt Moriz u Landquartu

malnotračni kolosijeci na njegovoj zapadnoj strani. Između kolosijeka normalne širine i rijeke Rajne nalaze se mali trgovač-

ki centar i cesta. Na zapadu, iznad Rajne, na obroncima Calande nalazi se starije naselje Mastrils, koje je danas dio Land-

quarta. Istočno od kolodvora počinje slikovita dolina Prättigau kroz koju prolaze cesta i pruga prema Davosu.

NAJBRŽI VLAK U JUŽNOJ AMERICI

PIŠE: Ružica Stanić
FOTO: en.mercopress.com

U Čileu je 19. siječnja u promet pušten najbrži vlak u Južnoj Americi, koji vozi do 160 km/h. Vlakovi tom brzinom zasad prometuju između glavnog grada Santiaga i Curica, grada smještena u središnjoj dolini Čilea. Vožnja sada traje dva sata i tri minute, 20 minuta kraće nego prije. Kasnije ove godine očekuje se produljenje nove usluge do grada Chillána, koji se nalazi oko 400 km južno od Santiaga.

Dizelsko-električne garniture proizvela je kineska tvrtka CRRC Sifang za čileanskog nacionalnog prijevoznika EFE. Garniture imaju 180 odnosno 236 sjedala kojima se naslon može spustiti do 170°, prilagođene su osobama smanjene pokretljivosti, potpuno opremljenu kabinu i informacijske zaslone.

Ovo je povijesni trenutak ne samo za našu zemlju, nego za regiju, za našu Južnu Ameriku, koja prvi put dobiva vlak ovih odlika za komercijalnu uporabu. – rekao je čileanski ministar prometa Juan Carlos Muñoz.

Do ranih 1970-ih Čile je imao razvijenu željezničku mrežu, koja je demontirana tijekom Pinochetove diktature (1973. – 1990.), kada je prioritet dan cestovnom prometu.

NOVA IZRAVNA VEZA IZMEĐU ITALIJE I NJEMAČKE

PIŠE: Ružica Stanić
FOTO: FS

Talijanski nacionalni prijevoznik Trenitalia objavio je 30. prosinca da su potpisali ugovor s Njemačkom željeznicom (DB) za uvođenje nove izravne veze između Italije i Njemačke vlakovima Frecciarossa. Prvi vlakovi u sklopu ovoga ugovora početak će prometovati 2026. godine. Ugovor rezultat projekta koji su zajednički predstavili Trenitalia i DB, a Europska komisija odabrala ga je kao dio akcijskog plana za razvoj prekograničnih međugradskih usluga tijekom dugoročne suradnje. Trenitalia i DB trenutačno rade na vezama između Milana i Münchena te Rima i Münchena. Osim toga, te dvije tvrtke procjenjuju potencijalni razvoj i proširenje usluge s budućim vezama prema drugim odredištima u Njemačkoj i iz njih.

Također radimo na povezivanju vremena putovanja. S budućim otvaranjem baznog tunela Brenner, procjenjujemo da će se vremena smanjiti za oko jedan sat. – priopćili su iz Trenitalie.

Vlakove velike brzine Frecciarossa proizvodi Hitachi Rail, a zasad imaju dozvole za prometovanje samo u Italiji. Zbog sporazuma s DB-om Trenitalia će pokrenuti postupak dobivanja dozvola za prometovanje u Austriji i Njemačkoj, a u planu je njihovo uvođenje i na francusku i španjolsku željezničku mrežu.

GRADNJA RAIL BALTICE U ESTONIJI

PIŠE: Ružica Stanić
FOTO: Rail Baltica

Početak siječnja najavljeno je raspisivanje niza natječaja za izvođenje radova na estonskom dijelu Rail Baltice, opsežnog infrastrukturnog projekta čiji je cilj integrirati baltičke države u europsku željezničku mrežu.

Radovi na 74 km dugoj dionici u Estoniji trebali bi započeti do sredine 2025. Postojeća pruga produljila bi se od terminala Ülemiste u estonskom glavnom gradu Tallinnu, čija je izgradnja počela u listopadu prošle godine, do granice okruga Harju. Izvršni direktor Rail Baltice Estonia Anvar Salomets izjavio je povodom najave natječaja:

Izgradnja magistralne pruge Rail Baltica nesumnjivo nam je prioritet u 2024. i sljedećim godinama. Za godinu dana cilj nam je vidjeti aktivnu izgradnju željezničke infrastrukture na više od trećine estonskog dijela buduće željeznice velikih brzina. To će nam omogućiti da se držimo plana kako bi željeznički promet počeo teći 2030. godine.

Ukupna je procijenjena vrijednost najavljenih radova oko 400 milijuna eura, a odnose se na izgradnju pet dionica magistralne pruge u okruzima Harju (sjeverna Estonija) i Rapla (središnja Estonija).

HŽ Cargov vlak s električnom lokomotivom Vectron između Mavračića i Horvata
FOTO: Toma Bačić